პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტის, ადგილკომისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели—орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ, профкома и месткома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

№6 (320)	გამოცემის მეცხრე წელი ოთხშაბათი, 22 თებერვალი, 1961წ.	ფასი 2 კაპ.

დიადი ისტორიული თარიღები

ჩვენი დიდი ქვეყნის მშრომელები და მთელი პროგრესული კაცობრიობა ზეიმით აღნიშნავენ საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის— სოციალისტური სამშობლოს შეიარაღებული ძალების — 43-ე წლისთავს.

საბჭოთა შეიარაღებული ძალები ლეგენდარული ბრძოლების გრიგალებში შექმნეს და გამოაწრთეს საბჭოთა სახელმწიფოს დამაარსებელმა ვლადიმერ ილიას ძე ლენინმა და ძლევამოსილმა კომუნისტურმა პარტიამ.

საბჭოთა არმიამ იხსნა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მონაპოვარი — კაცობრიობის ისტორიაში პირველი თავისუფალი სახელმწიფო, მუშათა და გლეხთა სოციალისტური სახელმწიფო და მის დასათრგუნად მოსულ ინტერვენტებთან და დამპყრობლებთან წინააღმდეგ ბრძოლებში ძირსდაუხრელად ატარა ლენინის დროშა — ადამიანის ბედნიერი ცხოვრების, მშვიდობისა და თავისუფლების წითელი დროშა.

ჩვენი შეიარაღებული ძალების ყველაზე მკაცრი გამოცდა იყო საბჭოთა ხალხის დიდი სამამულო ომი გერმანიის ფაშიზმის წინააღმდეგ. სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლებში საბჭოთა შეიარაღებულმა ძალებმა პარტიის ბრძნული ხელმძღვანელობითა და წინამძღოლობით გაანადგურეს ფაშისტი დამპყრობლები, გმირულად დაიცვეს თავიანთი სამშობლოს თავისუფლება, ღირსება და დამოუკიდებლობა, იხსნეს მსოფლიო ფაშიზმის მონობისაგან და არნახული გმირობისა და თავგანწირვის მაგალითები ჩაწერეს თავისუფლებისათვის კაცობრიობის ბრძოლის ისტორიაში.

საბჭოთა შეიარაღებული ძალები, აღჭურვილი უახლესი საბრძოლო ტექნიკით, მტკიცედ დგას ჩვენი ქვეყნის, მსოფლიოს ხალხთა მშვიდობის სადარაჯოზე, როგორც ძლევამოსილი საბჭოთა ხალხის, კოლონიური და ნახევრადკოლონიური ქვეყნების თავისუფლებისათვის მებრძოლი ხალხებისა და მთელი პროგრესული კაცობრიობის იმედი და ომების მძლავრი მეხამრიდი.

საბჭოთა შეიარაღებული ძალების საზეიმო თარიღი ემთხვევა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავს, ქართველი ხალხის ყველაზე დიდ ეროვნულ დღესასწაულს.

25 თებერვალი! — რაოდენ ახლობელი, ძვირფასი და საამაყოა ეს თარიღი თითოეული ქართველისათვის. ამ დღემ — 1921 წლის 25 თებერვალმა — მოუტანა გმირ ქართველ ხალხს საუკუნეობით ნანატრი თავისუფლება და ბედნიერება. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის ბრძნული ნაციონალური პოლიტიკის შედეგად 40 წლის მანძილზე ქართველმა ხალხმა გრანდიოზული წარმატებები მოიპოვა სახალხო მეურნეობის, მეცნიერების, კულტურის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ყველა სფეროში. ნავთის ლამპები ილიჩის ელექტრონათურებმა შეცვალა. აშენდა მრავალი ჰიდრო და თბოელექტროსადგური. საქართველო იქცა თანამედროვე ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვით აღჭურვილი მძიმე, მსუბუქი და კვების მრეწველობის რესპუბლიკად, მაღალგანვითარებული სოფლის მეურნეობის, მოწინავე მეცნიერებისა და კულტურის, წერაკითხვის მთლიანი მცოდნეობის რესპუბლიკად.

ქართველ მეცნიერებს, ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეებს, თავიანთი წვლილი შეაქვთ მსოფლიო მეცნიერებისა და კულტურის საგანძურში. მთელ მსოფლიოშია ცნობილი მრავალი სახელგანთქმული ქართველი მეცნიერის, მწერლისა და ხელოვანის სახელი.

თავისუფალი ქართველი ხალხი, საბჭოთა ქვეყნის ერთიანი, ძმური ოჯახის ხალხებთან ერთად, სულ მალე დიდი ზეიმითა და სიხარულით იდღესასწაულებს საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავს. ეს იქნება მთელი ჩვენი ერის საყოველთაო-სახალხო ზეიმი, საქართველოს მშრომელთა მადლიერების, ერთგულებისა და სიყვარულის გამოხატულება კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობისადმი. ქართველი ხალხის ცხოვრებაში უდიდესი მოვლენა იყო ამიერკავკასიის რესპუბლიკების სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა თათბირი, ნ. ს. ხრუშჩოვის პირადი მონაწილეობა თათბირის მუშაობაში და მისი შთამაგონებელი სიტყვა, რომელიც აღაფრთოვანებს ქართველ ხალხს სოფლის მეურნეობაში ახალ-ახალი წარმატებების მოსაპოვებლად.

კომუნისტური პარტიის იანვრის პლენუმის ისტორიული გადაწყვეტილებებით შეიარაღებული ქართველი ხალხი მძლავრი პოლიტიკური და შრომითი აღმავლობით ეგებება თავის დიად ეროვნულ დღესასწაულს.

დიდი წარმატებებით ხვდება ამ დღესასწაულს ქართული ეროვნული მეცნიერების კერის — ჩვენი უნივერსიტეტის სახელოვანი კოლექტივი, რომელიც სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ყველა უბანზე მთელი ძალღონით იღწვის მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების კომუნისტური სულისკვეთებით აღსაზრდელად.

ახლა, როცა მთელი საბჭოთა ხალხი თავდადებულად შრომობს, რათა ღირსეულად შეხვდეს პარტიის მორიგ, XXII ყრილობას, როცა ახალი კოსმოსური რაკეტა — საბჭოთა მეცნიერების ეს დიდებული ტრიუმფი, პლანეტა ვენერისაკენ მიჰქრის, როცა სოციალისტური სისტემის უპირატესობა თანდათან აშკარა ხდება, როცა იმსხვრევა კოლონიალიზმის ბორკილები და იზრდება მშვიდობისათვის მებრძოლთა რიგები, საბჭოთა საქართველო, მთელი ქართველი ხალხი ახალ-ახალ გამარჯვებებს აღწევს თავისი მჩქეფარე, მრავალფეროვანი ცხოვრების ყველა უბანზე.

ყურადღება, კონკურსი!

ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანატი, პარტიული, კომკავშირული და პროფკავშირული ბიუროები აცხადებენ კონკურსს ფაკულტეტის საუკეთესო კედლის გაზეთებზე, რომლებიც მიეძღვნება საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავს.

კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ ფაკულტეტის როგორც საკურსო, ისე საფაკულტეტო კედლის გაზეთებს.

კონკურსის ვადაა 1 აპრილამდე.

დაწესებულია თსუ ალკკ კომიტეტის საპატიო სიგელები კონკურსში გამარჯვებული კედლის გაზეთების რედკოლეგიებისათვის.

ფილოლოგიის ფაკულტეტის დეკანატი,
პარტიული, კომკავშირული და პროფკავშირული ბიუროები.

მზადება ადგილობრივი საბჭოების არჩევნებისათვის

დეპუტატობის კანდიდატთა წამოყენება

20—21 თებერვალს დიდი პოლიტიკური აღმავლობით ჩატარდა პროფესორ-მასწავლებელთა, სტუდენტთა და მუშა-მოსამსახურეთა კრებები სტამბა-გამომცემლობაში, ისტორიის, ფიზიკის ფილოლოგიისა და სხვა ფაკულტეტებზე.

ეს კრებები მიეძღვნა მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოსა და თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის რაისაბჭოს დეპუტატობის კანდიდატების წამოყენებას და ნდობით აღჭურვილი პირების არჩევას.

კრებებზე მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატებად ერთსულოვნად წამოაყენეს ამხანაგები:

გარდაფხაძე კარლო კონსტანტინეს ძე, საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის მდივანი (№ 295 საარჩევნო ოლქი).

ჰანუყვაძე გივი დავითის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის მდივანი (№ 320 საარჩევნო ოლქი).

მირიანაშვილი მათე მიხეილის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი სასწავლო მუშაობის დარგში, პროფესორი (№ 306 საარჩევნო ოლქი).

შანიძე აკაკი გაბრიელის ძე, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძველი ქართული ენის კათედრის გამგე, პროფესორი (№ 304 საარჩევნო ოლქი).

ლორთქიფანიძე დავით ონისიმეს ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი (№ 296 საარჩევნო ოლქი).

წერეთელი თინათინ ვასილის ასული, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი (№ 319 საარჩევნო ოლქი).

ჩანტლაძე იზოლდა ივანეს ასული, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ალკკ კომიტეტის მდივნის მოადგილე, სტუდენტი (№ 363 საარჩევნო ოლქი).

ხარაშვილი ლევან ილიას ძე, თბილისის საქალაქო საპროექტო ინსტიტუტის დირექტორი (№ 314 საარჩევნო ოლქი).

თბილისის საქალაქო საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატების ნდობით აღჭურვილ პირებად არჩეულ იქნენ ამხანაგები: კობაიძე ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე, მაზიაშვილი გიორგი მიხეილის ძე, მირცხულავა ირინა ანდრიას ძე, ქუმბურიძე ზურაბ გალაქტიონის ძე, კიკნაძე გიორგი ივანეს ძე, ხარაზიშვილი ბექან ბესარიონის ძე, გვენაძე დინა ალექსანდრეს ასული, კვიციანიძე ნუნუ რაჟდენის ასული.

მშრომელთა დეპუტატების ქ. თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის რაიონული საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატებად კრებებზე ერთხმად იქნენ წამოყენებული ამხანაგები:

სირაძე ვიქტორია მოსეს ასული, საქართველოს კპ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიკომის პირველი მდივანი (№ 121 საარჩევნო ოლქი).

ელენტი სერგი მიხეილის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი სამეცნიერო მუშაობის დარგში, პროფესორი (№ 120 საარჩევნო ოლქი).

ჟორჟიკაშვილი მარიამ დავითის ასული, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის მდივნის მოადგილე (№ 114 საარჩევნო ოლქი).

ქოიავა ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფინანსებისა და კრედიტის კათედრის გამგე, პროფესორი (№ 178 საარჩევნო ოლქი).

ნათაძე რევაზ გრიგოლის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფსიქოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი, (№ 39 საარჩევნო ოლქი).

ხავთასი გრიგოლ გაბრიელის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საზღვარგარეთული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის გამგე, პროფესორი (№ 70 საარჩევნო ოლქი).

მეტრეველი როინ ვიქტორის ძე, საქართველოს ალკკ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიკომის პირველი მდივანი (№ 54 საარჩევნო ოლქი).

ყანჩაველი ტიტე გერონტის ძე, საქართველოს კპ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიკომის საორგანიზაციო განყოფილების გამგე (№ 10 საარჩევნო ოლქი).

ცაგარეიშვილი შალვა ონისიმეს ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტამბის დირექტორი (№ 225 საარჩევნო ოლქი).

ერემოვი გრიგოლ არტემის ძე, სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელმწიფო სამართლის კათედრის გამგე, დოცენტი (№ 319 საარჩევნო ოლქი).

მშრომელთა დეპუტატების ქ. თბილისის ორჯონიკიძის სახელობის რაისაბჭოს დეპუტატობის კანდიდატების ნდობით აღჭურვილ პირებად კრებებზე აირჩიეს ამხანაგები ბურჭულაძე ვერა ალექსანდრეს ასული, ფანჩვიძე ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე, ბურძენიძე ქეთევან მიხეილის ასული, ადეიშვილი გიორგი გიორგის ძე, ბაინდურაშვილი აკაკი გიორგის ძე, კონტრიძე ბიძინა ანტონის ძე, ნემსიწვერიძე იური ვასილის ძე, ლუტიძე ბიძინა ივანეს ძე, მაღლაფერიძე ზურაბ ვლადიმერის ძე, ბახტაძე უშანგი სერგოს ძე.

კრებებზე დაადგინეს, რომ ეთხოვოს მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო და ორჯონიკიძის სახელობის რაიონული საბჭოების დეპუტატობის კანდიდატებად წამოყენებულ პირებს, რათა დაეთანხმონ დასახელებულ საარჩევნო ოლქებში (შესაბამისად) კენჭისყრაზე.

ლიბერალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შედეგად

ზამთრის საგამოცდო სესიების წინა პერიოდში უნივერსიტეტის ადმინისტრაციისა და პარტიული ორგანიზაციის ერთ-ერთი ძირითადი საბრძოლო ამოცანა იყო გამოცდებისათვის ყოველმხრივ მომზადება ისე, რომ სტუდენტთა ცოდნის შეფასება მკაცრი, მაგრამ სამართლიანი მომთხოვნელობის პირობებში წარმართულიყო. ამ მხრივ სათანადო მუშაობა ჩატარდა როგორც პროფესორ-მასწავლებელთა, ისე სტუდენტთა შორის. გამოცდების პერიოდში სასტიკად აიკრძალა საგნის გადაბარება, საგამოცდო გრაფიკის დარღვევა, თუმცა ზოგ ფაკულტეტზე სტუდენტები იშვიათად, მაგრამ მაინც ახერხებდნენ თვითნებურად გადაეწიათ გამოცდის ვადა.

იანვრის საგამოცდო სესია ძირითადად 28 იანვარს დამთავრდა. როგორია გამოცდების შედეგები?

ამთავითვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ პროცენტულმა მაჩვენებლებმა საგრძნობლად დაიკლო. თუ 1959—60 სასწავლო წლის ზამთრის საგამოცდო სესიის შემდეგ სტუდენტთა საერთო საუნივერსიტეტო აკადემიური მოსწრება 82 პროცენტს უდრიდა, ახლახან დამთავრებულ საგამოცდო სესიებზე ამ მაჩვენებელმა 69,3 პროცენტამდე დაიკლო.

მეტნაკლებად დაახლოებით ასეთივე თანაფარდობაა ცალკეული ფაკულტეტების მიხედვითაც, სადაც ამჟამად აკადემიური მოსწრების მაჩვენებლები ასე გამოიყურება:

ფიზიკის ფაკულტეტი — 52,3%; მექანიკა-მათემატიკის — 56,4%; ქიმიის — 85,1% გეოგრაფია-გეოლოგიის 82,9%; ბიოლოგიის — 86,3; ისტორიის — 87,6; ფილოსოფიის — 76,8; ფილოლოგიის — 87; დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის — 82,7; აღმოსავლეთმცოდნეობის — 86; ეკონომიური — 71,2; იურიდიული — 80,5%.

აკადემიური მოსწრების მაჩვენებლების მატებას შარშანდელთან შედარებით მხოლოდ ბიოლოგიის ფაკულტეტზე აქვს ადგილი, მაგრამ აქაც ახალი შედეგების მიხედვით აკადემიურ მოსწრებას სხვა ფაკულტეტთა შორის საშუალო მდგომარეობა უჭირავს.

ინტერესს მოკლებული არ იქნება ზოგიერთი სხვა მაჩვენებლის წარმოდგენაც.

სულ უნივერსიტეტის დღის დასწრებულზე გამოცდაზე უნდა გასულიყო 4560 სტუდენტი. გავიდა 4353. არასაპატიო მიზეზით არ გავიდა 207 სტუდენტი.

უნივერსიტეტის სტუდენტთა 14,9 პროცენტი ფრიადოსანია, 22,5 პროცენტი — კარგოსანი, ხოლო საშუალოსნების პროცენტული მაჩვენებელი უდრის 36,3-ს, ოროსნებისაკი — 21,7-ს. რომ შევაჯამოთ, გასულ საგამოცდო სესიაზე დადებითი შეფასება მიიღო სტუდენტთა 73.7 პროცენტმა, ხოლო ჩამორჩენილი სტუდენტების რაოდენობა (გამოცდაზე არასაპატიო მიზეზით გაუსვლელთა ჩათვლით) უდრის 26,3 პროცენტს.

ფრიადოსანთა და კარგოსანთა რიცხვი 37,4 პროცენტია, 1,1 პროცენტით ამაზე ნაკლებია საშუალოსანთა რაოდენობა. დამაკმაყოფილებელი ნიშნის ასეთი ხვედრითი წონა საერთოდ დადებით ნიშანთა შორის იმის მაჩვენებელია, რომ ამ შეფასებამ თანდათან მოიპოვა ერთ დროს „აყრილი" უფლებები და იგი სამართლიანად იქცა სტუდენტის ცოდნის შეფასებისას ერთ-ერთ ძირითად საზომად. ლიბერალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში გადამწყვეტი ნაბიჯის გადადგმის დროს დამაკმაყოფილებელი ნიშნის ავტორიტეტის ასეთი გაზრდა მნიშვნელოვან მონაპოვრად უნდა ჩაითვალოს. სტუდენტმა, რომელსაც დამაკმაყოფილებელი შეფასება ეწერება, იგულისხმება, რომ საგანი იცის არა სხვათაშორის, არამედ რიგიანად; ე. ი., ის სანდო, საიმედო ნიშანია. ამჟამად ამ ნიშნის დაწერას არც ჩვენი გამომცდელები გაურბიან და არც სტუდენტები თაკილობენ. მაღალი ხარისხისათვის ბრძოლის გზაზე ამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯის გადადგმა უდავოდ თავის დადებით შედეგებს გამოიღებს მომავალი გამოცდების დროს.

პროცენტული მაჩვენებლების დაკლება არ ნიშნავს იმას, რომ უნივერსიტეტში სწავლების საქმე გაუარესდა, რომ სპეციალისტთა მომზადების საქმეში მეტი ხარვეზი გვაქვს, ვინემ ოდესმე გვქონია. პირიქით, სწორედ ამ მხრივ გადაიდგა მკვეთრი ნაბიჯები, რომ სამშობლომ რაც შეიძლება მაღალკვალიფიციური კადრები მიიღოს, რომ უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულის მიმართ არავის საყვედურის თქმის საშუალება არ ჰქონდეს, რომ უნივერსიტეტის მიერ მომზადებული ახალგაზრდა სპეციალისტები მაღალ შეფასებას იღებდნენ ცხოვრების სარბიელზე.

მართალია, საკმაოდ დიდია რაოდენობა ისეთი სტუდენტებისა, რომლებიც აკადემიურად ჩამორჩენილნი არიან, მაგრამ ჩვენ ბევრი ფრიადოსანი და კარგოსანი გვყავს. ძირითადი ბირთვი ჩვენი სტუდენტებისა წარმატებით ეუფლება მეცნიერებას, ისინი უდავოდ ღირსეულ სპეციალისტებად მოევლინებიან ჩვენს ქვეყანას. დაბალი კვალიფიკაციის სპეციალისტის გამოშვება მაშინ, როდესაც ჩვენი ქვეყნის სახალხო მეურნეობა უჩვეულო სისწრაფით ვითარდება, როდესაც საბჭოთა ხალხის ცხოვრება გიგანტური ნაბიჯებით მიდის წინ, დანაშაულია.

ჩვენი უნივერსიტეტის სახელოვანი კოლექტივი ასეთ დანაშაულს არ ჩაიდენს და სამშობლოსათვის სპეციალისტთა საიმედო სამჭედლოდ დარჩება ყოველთვის.

კიდევ უფრო მტკიცედ უნდა ვიბრძოლოთ ლიბერალიზმის წინააღმდეგ! ზარმაცებს, მედღესვალიებს, ჩამორჩენილებს ჩვენს კოლექტივში ადგილი არ უნდა ჰქონდეთ!

სტუდენტობას უნდა ახსოვდეს, რომ მეცნიერების მწვერვალების დაპყრობა უაღრესად რთული, მაგრამ ასევე უაღრესად საპატიო საქმეა. მხოლოდ თავდადებული შრომით, ენერგიის უდიდესი დაძაბვით შეიძლება ვისწავლოთ კომუნიზმის დიადი ხარაჩოების შენება, ჩვენი დიდებული სამშობლოს ახალ-ახალი წარმატებებისათვის ბრძოლა.

უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები, მთელი ჩვენი კოლექტივი ყველაფერს გააკეთებენ იმისათვის, რომ ახალგაზრდა სპეციალისტთა მომზადების საქმეში ბრძნული კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მითითებები უნაკლოდ იქნეს განხორციელებული.

მ. ნემსიწვერიძე

გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი

(აკადემიკოს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავი)

მთელმა ქართველმა ხალხმა დიდი სიხარულის გრძნობითა და სიყვარულით აღნიშნა თავისი შესანიშნავი შვილის, გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერის, პედაგოგისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის, აკადემიკოს ნიკოლოზ მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავი. სახელოვანი იუბილე ზეიმია მთელი ქართული საბჭოთა მეცნიერებისა, რომლის განვითარებას მიუძღვნის ნ. მუსხელიშვილი მთელ თავის მრავალმხრივ ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

ნ. მუსხელიშვილი დაიბადა 1891 წლის 16 თებერვალს სამხედრო ინჟინრის ოჯახში, სადაც მიიღო არა მარტო კარგი საერთო განვითარება, არამედ პირველდაწყებითი მათემატიკური მომზადებაც.

მომავალმა მეცნიერმა თბილისში 1909 წელს დაამთავრა კლასიკური გიმნაზია. იმავე წელს შევიდა პეტერბურგის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე. მისი დასრულების შემდეგ მექანიკის კათედრაზე დატოვეს საპროფესორო მომზადებისათვის. იმავე უნივერსიტეტსა და სხვა უმაღლეს ტექნიკურ სასწავლებლებში დაიწყო პედაგოგიური მოღვაწეობა.

ახალგაზრდა სწავლულზე განსაკუთრებით კეთილნაყოფიერი გავლენა მოახდინა მექანიკის კათედრის პროფესორმა გ. კოლოსოვმა, რომელსაც ეკუთვნის მათემატიკური დრეკადობის თეორიის ბრტყელ ამოცანაში კომპლექსური ცვლადის ფუნქციათა თეორიის გამოყენების იდეა, რომელიც შემდგომში ნ. მუსხელიშვილის ნაშრომების წყალობით კვლევის განსაკუთრებით მძლავრი იარაღი გახდა. უკვე 1915 წელს ნ. მუსხელიშვილი აქვეყნებს გ. კოლოსოვთან ერთად დაწერილ თავის პირველ სამეცნიერო ნაშრომს. მას მიჰყვა ბრწყინვალე გამოკვლევათა მთელი სერია დრეკადობის თეორიაში, რომლებმაც ნაშრომების ავტორი წამყვან მექანიკოსთა პირველ რიგში დააყენა. ამ დიდი მუშაობის დაგვირგვინება იყო მონოგრაფია „დრეკადობის მათემატიკური თეორიის ზოგიერთი ძირითადი ამოცანა“ (რუსულად), რომელიც 1933 წელს გამოუშვა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიამ. შემდგომში ეს შესანიშნავი წიგნი რამდენჯერმე გამოიცა და პირველი ხარისხის სტალინური პრემიითაც აღინიშნა. იგი გადათარგმნილია საზღვარგარეთის ენებზე და, ცნობილი ინგლისელი მექანიკოსის, პროფესორ რ. ჰილის სიტყვებით რომ ვთქვათ, „ამ თარგმანის გამოჩენა, რომელიც ყოველმხრივ შესანიშნავია, პირველხარისხოვანი მნიშვნელობის მოვლენაა“.

1920 წელს ნ. მუსხელიშვილი თბილისში დაბრუნდა და წამყვან მეცნიერ მათემატიკოსთა მცირერიცხოვან ჯგუფთან ერთად (ა. რაზმაძე, გ. ნიკოლაძე, ა. ხარაძე), რომლებიც თბილისის უნივერსიტეტში მუშაობდნენ, ერთბაშად ჩაება მწვავე სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობაში. იგი აქტიურად მონაწილეობდა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დაარსებაში. იყო მისი პრორექტორი სასწავლო და სამეცნიერო დარგში, ლექციებს კითხულობდა თეორიულ მექანიკასა და დრეკადობის თეორიაში, რითაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა რესპუბლიკაში მაღალკვალიფიციური საინჟინრო კადრების მომზადებაში.

მალე ნ. მუსხელიშვილმა თავის გარშემო შემოიკრიბა ახალგაზრდა ნიჭიერი მათემატიკოსები და უშუალოდ წარმართა მათი მუშაობა. ამ ჯგუფის თანდათანი ზრდით ყალიბდება მძლავრი მათემატიკური სკოლა, რომელიც დრეკადობის თეორიის ბრტყელი ამოცანების გარდა ამუშავებს აგრეთვე ერთგვაროვანი და არაერთგვაროვანი ძელების გრეხვისა და ღუნვის პრობლემებს, ჰარმონიული და ბიჰარმონიული განტოლებების, შემდეგ კი ზოგადი და ელიფსური დიფერენციული განტოლებების სასაზღვრო ამოცანებს. ამ ნაშრომებს საფუძვლად დაედო ნ. მუსხელიშვილის მიერ ჯერ კიდევ საქართველოს ფარგლებს გარეთ შესრულებული გამოკვლევანი. ამ სკოლის მეცნიერული მიღწევებით სამართლიანად ამაყობს ჩვენი რესპუბლიკა, მთელი საბჭოთა მეცნიერება.

1940 წელი მობრუნების თარიღია თბილისის მათემატიკური სკოლის მოღვაწეობაში, რომელსაც ნ. მუსხელიშვილი მეთაურობდა. ნ. მუსხელიშვილმა ეგრეთ წოდებული კოშის ტიპის ინტეგრალების გულმოდგინე გამოკვლევისა და თავის ნაშრომებში მრავალგზის გამოყენების შედეგად ნიადაგი მოამზადა ფუნდამენტური სამეცნიერო გამოკვლევისათვის ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის სასაზღვრო ამოცანებსა და სინგულარულ ინტეგრალურ განტოლებებში, რომლებიც შეიცავენ ინტეგრალებს კოშის მთავარი მნიშვნელობის აზრით. ნ. მუსხელიშვილის მიერ 1940 წლის დამდეგს ჩამოყალიბებულმა სამეცნიერო სემინარმა მძლავრი ბიძგი მისცა მათემატიკური მეცნიერების, ამ შედარებით ახალი დარგის უჩვეულო განვითარებას. ამ მიმართულებით ნ. მუსხელიშვილისა და მისი მოწაფეების მიერ მიღებულმა შედეგებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

ამ მუშაობის ბუნებრივი შედეგია ნ. მუსხელიშვილის მონოგრაფია „სინგულარული ინტეგრალური განტოლებანი“ (რუსულად), რომელიც 1949 წელს გამოიცა. ეს მონოგრაფიაც სტალინური პრემიით აღინიშნა.

თბილისში ჩამოსვლის დღიდან ნ. მუსხელიშვილი განუწყვეტლივ არის ხელმძღვანელ სამეცნიერო თანამდებობებზე. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს 20 წლის დაუღალავი მუშაობა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის პოსტზე. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით ჩვენი ეროვნული აკადემია გადაიქცა ქართული მეცნიერების შტაბად და საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთ წამყვან სამეცნიერო ცენტრად.

ნ. მუსხელიშვილის მეცნიერული დამსახურება ფართოდ არის აღიარებული როგორც ჩვენში, ისე საზღვარგარეთ. 1933 წელს იგი სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად აირჩიეს, ხოლო 1939 წელს — ნამდვილ წევრად. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან (1941 წლიდან) იგი ამ აკადემიის წევრი და პრეზიდენტია. არჩეულია აგრეთვე ბულგარეთისა და პოლონეთის მეცნიერებათა აკადემიების საზღვარგარეთელ წევრად.

ნ. მუსხელიშვილი დიდ საზოგადოებრივსა და სახელმწიფო მოღვაწეობას ეწევა. არის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ყველა მოწვევის დეპუტატი. სახელმწიფოსა და ხალხის წინაშე დამსახურებისათვის დაჯილდოებულია ლენინის სამი ორდენით, მრავალი ორდენითა და მედლით. 1941 წელს სოციალისტური შრომის გმირის მაღალი წოდება მიენიჭა.

ვუსურვოთ შესანიშნავ საბჭოთა მეცნიერს, კომუნისტსა და პატრიოტს, ქართველი ხალხის ერთგულ შვილს ნიკოლოზ მუსხელიშვილს ხანგრძლივი სიცოცხლე, ჯანმრთელობა და ახალი შემოქმედებითი გამარჯვებანი ჩვენი დიადი სამშობლოს სასახელოდ და საკეთილდღეოდ.

პროფ. **დ. კვესელავა**

ლუმუმბას მკვლელებმა პასუხი უნდა აგონ!

★ ★ ★ ★

მთელი პროგრესული კაცობრიობა აღაშფოთა შორეული კონგოდან მოსულმა ცნობამ იმის შესახებ, რომ ბელგიელმა კოლონიზატორებმა და მათ მიერ მოსყიდულმა აგენტებმა ლაჩრულად, ავაზაკურად მოკლეს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი კონგოელი ხალხის ეროვნული გმირი, კონგოს კანონიერი მთავრობის პრემიერ-მინისტრი **პ ა ტ რ ი ს ლ უ მ უ მ ბ ა** და მისი თანამებრძოლები — კონგოს სენატის თავმჯდომარე **ო კ ი ტ ო** და თავდაცვის მინისტრი **მ პ ო ლ ო**. მთელი ჩვენი ხალხი აღაშფოთა ამ ვერაგულმა მკვლელობამ, რომელიც ერთხელ კიდევ მოწმობს იმას, თუ რა გამხეცებულები არიან კოლონიზატორები, თუ როგორ სასტიკად ახშობენ ისინი ეროვნულ-გამათავისუფლებელ მოძრაობას. კონგო იბრძვის თავისუფლებისათვის, კოლონიზატორთა ბატონობის ტახტი ირყევა, ამიტომ იყო, რომ შეშინებულმა ჯალათებმა ხალხს ჩამოაშორეს ბელადი და წინამძღოლი, მაგრამ კონგოელი ხალხი მარტო არ არის, — მძლავრი სოციალისტური ბანაკი, მსოფლიოს მშვიდობისმოყვარე ძალები კონგოელი ხალხის მხარეზეა. კეთილშობილი მებრძოლის, სამშობლოსათვის თავდადებული რაინდის პატრის ლუმუმბასა და მისი თანამოსაგრენის — მპოლოსა და ოკიტოს სისხლი საქვეყნოდ ღაღადებს კოლონიალიზმის აღსასრულის მოახლოებას.

ჩვენი უნივერსიტეტის მრავალათასიანი კოლექტივი თავის ხმას უერთებს მთელი საბჭოთა ხალხის მრისხანე ხმას, სასტიკად გმობს ბელგიელ კოლონიზატორთა ახალ, მხეცურ დანაშაულს და მოითხოვს მკვლელთა ულმობელ დასჯას, მოითხოვენ, რომ ამ საზიზღარი მკვლელობის მონაწილე დაგ ჰამარშელდი გადაყენებულ იქნეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის პოსტიდან და პასუხი აგოს ხალხის წინაშე.

სიკვდილი მკვლელებს! თავისუფლება გმირ კონგოელ ხალხს, რომელსაც თავისი მგზნებარე სიცოცხლე შესწირა პატრის ლუმუმბამ! — აცხადებენ ჩვენი პროფესორ-მასწავლებლები, სტუდენტები და თანამშრომლები.

სირცხვილი კოლონიზატორებს!

ყოველი პატიოსანი ადამიანი შეაძრწუნა კონგოს კანონიერი მთავრობის პრემიერ-მინისტრის პატრის ლუმუმბასა და მისი თანამებრძოლების — ოკიტოსა და მპოლოს ჯერდულმა, ავაზაკურმა მკვლელობამ, რომელსაც გულმოდგინედ ამზადებდნენ მობუტუს, კასავუბუს, ჩომბეს ბანდები და კონგოელი ხალხის უდანაშაულო სისხლით ხელებგასვრილი ბელგიელი კოლონიზატორები.

მძლავრი პროტესტის ტალღა ელვის სისწრაფით გადადის ერთი ქვეყნიდან მეორეში და საბოლოოდ ურყევს საფუძვლებს ადამიანთა საზოგადოების სამარცხვინო მოვლენას — კოლონიალიზმს.

მთელი მსოფლიოს მშვიდობის დიდი მედროშე, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ყველა ხალხის იმედი და მეგობარი — დიდი საბჭოთა კავშირი მრისხანე პროტესტს აცხადებს ბელგიელ კოლონიზატორთა მიერ ჩადენილი საზიზღარი მკვლელობის გამო და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოში განსახილველად შეაქვს რეზოლუციის საპროტესტო პროექტი, სადაც გმობს კონგოელი ხალხის მტრების ყაჩაღურ მოქმედებას და მოითხოვს დამნაშავეთა დაუყოვნებლივ დასჯას.

ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორ - მასწავლებლები ამშფოთების და გულისწყრომას გამოხატავენ. კონგოელი ხალხის თავისუფლებისათვის წამებული რაინდის — კეთილშობილი პატრის ლუმუმბასა და მისი თანამებრძოლების ავაზაკური მკვლელობის გამო და საქვეყნოდ აცხადებენ: სირცხვილი მკვლელებს! — ბელგიელ კოლონიზატორებს! სირცხვილი მკვლელობის მონაწილეს — დაგ ჰამარშელდს! თავისუფლება გმირ კონგოელ ხალხს!

პროფ. **ნ. ციციშვილი**

მსოფლიო პროტესტს აცხადებს!

გმირი პატრის ლუმუმბასა და მისი თანამებრძოლების ყაჩაღური მკვლელობა ახალი ძალით ამჟღავნებს სამარცხვინო როლს, რომელიც ითამაშეს ამ საზიზღარ, ვერაგულ აქტში ბელგიელმა კოლონიზატორებმა და პირადად გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურმა მდივანმა ბატონმა დაგ ჰამარშელდმა. მათ მთელი მსოფლიოს თვალწინ ტალახში ამოსვარეს საერთაშორისო სამართლისა და მორალის ყველა ნორმა, შეურაცხყვეს კონგოელი ხალხისა და თავისუფლებისათვის მებრძოლი ყველა ხალხის ღირსება და სინდისი, აშკარად გამოაჩინეს თავიანთი ველური ბუნება და მგლური სახე.

ჩვენ, ქართველი სტუდენტი ვაჟები და ქალიშვილები, სულითა და გულით ვემხრობით თავისუფლებისმოყვარე კონგოელ ხალხს, მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად მოვითხოვთ, რათა დაუყოვნებლივ იქნან დასჯილი მკვლელები — ადამიანის სიცოცხლისა და კაცთა მოდგმის მტრები!

გოჩელი მიქენაია,
ეკონომიური ფაკულტეტის სტუდენტი.

დიდი ისტორიული მნიშვნელობის მოვლენა

(სკკპ XX ყრილობის 5 წლისთავი)

★ ★ ★

1956 წლის 14 თებერვლიდან 25 თებერვლამდე ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქ მოსკოვში მიმდინარეობდა სკკპ **XX** ყრილობა, რომელიც წარმოადგენდა უდიდეს მოვლენას კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა ხალხის ცხოვრებაში, ასევე საერთაშორისო კომუნისტურ და მუშათა მოძრაობის ისტორიაში.

ყრილობამ განიხილა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელ ორგანოთა ანგარიში და სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების მეექვსე ხუთწლიანი გეგმის (1956—1960 წ.წ.) დირექტივები.

ყრილობაზე ცენტრალური კომიტეტის საანგარიშო მოხსენებით გამოვიდა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. ნ. ს. ხრუშჩოვი. ყრილობამ ერთსულოვნად მოიწონა ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური ხაზი და პრაქტიკული მოღვაწეობა, აგრეთვე წინადადებები, რომლებიც წამოყენებული იყო საანგარიშო მოხსენებაში.

ცენტრალური კომიტეტის საანგარიშო მოხსენებაში მოცემულია ორი ერთმანეთისადმი დაპირისპირებული საზოგადოებრივი სისტემის — სოციალისტურისა და კაპიტალისტური სისტემების განვითარების მკაფიო დახასიათება.

ყრილობამ ხაზგასმით აღნიშნა ჩვენი ეპოქის მთავარი ნიშანი, ის, რომ სოციალიზმი გასცდა ერთი ქვეყნის ფარგლებს და გადაიქცა მსოფლიო სისტემად, სოციალისტური წყობილების უპირატესობამ და კომუნისტური პარტიების სწორმა პოლიტიკამ უზრუნველყვეს სოციალისტური ბანაკის ქვეყნების სამრეწველო წარმოების ზრდის მაღალი ტემპები, რომლებიც ბევრად აღემატებიან კაპიტალისტური ქვეყნების ტემპებს. საანგარიშო მოხსენებაში მოყვანილია ფაქტები, რომლებიც ადასტურებენ, რომ მსოფლიო კაპიტალიზმის ეკონომიკა უფრო მერყევი გახდა, გაძლიერდა მისი განვითარების უთანაბრობა, იმატა კაპიტალისტური სისტემის ლპობამ.

სკკპ **XX** ყრილობამ მოგვცა საერთაშორისო ცხოვრების უახლეს მოვლენათა ღრმა ანალიზი და მისი მეცნიერული განზოგადება, წამოაყენა საერთაშორისო განვითარების ძირეულ პრობლემათა მთელი რიგი ახალი დებულებანი, რომლებიც მარქსიზმ-ლენინიზმის შემოქმედებითად განვითარების ნიმუშს წარმოადგენენ. ყრილობის გადაწყვეტილებებში განვითარებულია ორი ერთმანეთთან დაპირისპირებული საზოგადოებრივი სისტემის მქონე ქვეყნების მშვიდობიანი თანაარსებობის ლენინური პრინციპები. გაკეთებულია დასკვნა თანამედროვე საერთაშორისო პირობებში ომების თავიდან აცილების რეალურ შესაძლებლობათა შესახებ.

ყრილობამ განაზოგადა რა მსოფლიო მუშათა და კომუნისტური მოძრაობის გამოცდილება, შემდგომ განავითარა ლენინის დებულება, რომ სოციალიზმზე გადასვლის ფორმები სხვადასხვა ქვეყნებში სხვადასხვაგვარია, რომ შესაძლებელია სოციალისტური რევოლუციის მშვიდობიანი განვითარება ახალ ისტორიულ ეპოქაში, როდესაც შექმნილია სოციალიზმის მძლავრი მსოფლიო სისტემა.

ყრილობამ გადაჭრით დაგმო პიროვნების კულტი, რომელიც უცხოა მარქსიზმ-ლენინიზმისათვის, პიროვნების კულტის პრინციპულმა კრიტიკამ შესაძლებელი გახადა სწრაფად აღმოფხვრილიყო კულტის მავნე შედეგები.

ყრილობამ მიიღო სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების მეექვსე ხუთწლიანი გეგმის დირექტივები. ყრილობის გადაწყვეტილებებში მითითებულია, რომ საჭიროა შეუპოვარი ბრძოლა, რათა მშვიდობიანი ეკონომიური შეჯიბრების გზით გადაიჭრას სსრ კავშირის ძირითადი ეკონომიური ამოცანა — ისტორიულად უმოკლეს ვადაში დავეწიოთ და გავუსწროთ ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს ერთ სულ მოსახლეზე პროდუქციის წარმოების მხრივ.

ყრილობის გადაწყვეტილებებში მოცემულია აგრეთვე პრინციპული მითითებანი ლენინური ეროვნული პოლიტიკის, პარტიის რიგების შემდგომი განმტკიცების, საბჭოთა სახელმწიფოში მისი ხელმძღვანელი როლის გაძლიერების, იდეოლოგიური მუშაობისა და სხვა საკითხებზე. ყრილობამ პარტიის წესდებაში შეიტანა ნაწილობრივი ცვლილებები და მიიღო დადგენილება პარტიის ახალი პროგრამის მომზადების შესახებ.

ყრილობის გადაწყვეტილებებმა უდიდესი გავლენა მოახდინეს საერთაშორისო რევოლუციურ მოძრაობაზე, კომუნიზმის გზით სოციალისტური ბანაკის ქვეყნების შემდგომ განვითარებაზე.

განვლილი ხუთი წლის მანძილზე პარტიის **XX** და **XXI** ყრილობების ისტორიული გადაწყვეტილებებით შეიარაღებულმა საბჭოთა ხალხმა არნახულ წარმატებებს მიაღწია კომუნიზმის მშენებლობის საქმეში, განმტკიცდა სოციალისტური სისტემის ქვეყნების ძლიერება, მსოფლიო სოციალისტური სისტემა იქცევა ძირითად ფაქტორად ადამიანთა საზოგადოების განვითარებაში.

81 ქვეყნის კომუნისტური და მუშათა პარტიების მოსკოვის თათბირმა, რომელიც 1960 წლის ნოემბერში ჩატარდა, მოგვცა საზოგადოებრივი განვითარების ახალი პროცესებისა და მოვლენების ღრმა მეცნიერული შეფასება, წამოაყენა და დაამუშავა ბევრი ახალი დიდმნიშვნელოვანი თეორიული და პოლიტიკური დებულება, მოიწონა სკკპ **XX** ყრილობის გადაწყვეტილებები, რომლებიც მარქსიზმ-ლენინიზმის დებულებათა შემოქმედებითად განვითარების კლასიკურ ნიმუშს წარმოადგენენ. პარტიის **XX** ყრილობა შევიდა სკკპ პარტიისა და საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის ისტორიაში, როგორც უდიდესი მნიშვნელობის ისტორიული მოვლენა.

დოც. **ს. ხურცილავა**

დაცვაი და მაყურებლები ამბობენ: დიდებულია!

სტუმრად რიგელ მეგობრებთან

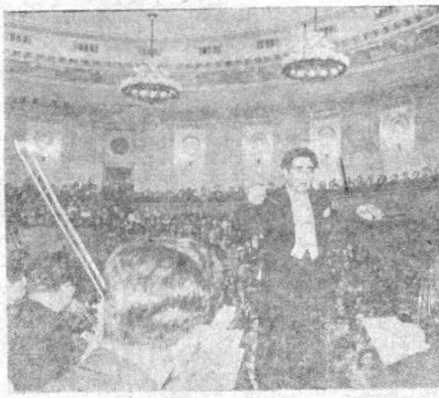

ᲬᲐᲠᲣᲓᲒᲘᲜᲝ მოძმე ხალხს შენი ერის კულტურა, შენი ხალხის სულიერი სიმდიდრე და სილამაზე, — ყველას როდი ხვდება ხოლმე წილად. ორმაგად სასიხარულოა, როდესაც ასეთი მისიის შესრულება დაგეკისრება. ამიტომ ბუნებრივი იყო ის დიდი სიხარული და პასუხისმგებლობის გრძნობა, რომელიც მოძმე ლატვიელი ხალხის, რიგელი სტუდენტების მოწვევამ გამოიწვია.

დიდი და ბეჯითი მუშაობის შედეგი, როდესაც დაიხვეწა თვითეული სიმღერა, დაიხვეწა ცეკვის თვითეული ილეთი და ჩვენი სტუდენტური სიმფონიური ორკესტრი, როგორც ამბობენ, „ფორმაში ჩადგა", გადაწყდა უნივერსიტეტის მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივი რიგაში გამგზავრებულიყო.

და, აი, 23 იანვარს ჩვენ მათ ბედნიერი მგზავრობა და წარმატებები ვუსურვეთ. 5 თებერვალს კი იმავე სადგურზე მათგან პირველ შთაბეჭდილებებს ვიგებდით. ყველას უჭირდა გადმოეცა ის, რაც რიგაში ნახეს და განიცადეს:

— ეს იყო დაუვიწყარი დღეები!

— აღფრთოვანებული ვართ! — ისმოდა ყოველი მხრიდან. მათი გაბრწყინებული სახეები კი კიდევ მეტს გვეუბნებოდნენ. წარმატებამ მოლოდინს გადააჭარბა.

...მატარებელი ნელ-ნელა შედის რიგის სადგურში. ფანჯრებიდან მოჩანს მასპინძელთა გაღიმებული სახეები, ყვავილები. რამდენიმე წუთიც და, რიგის სადგური ხალხთა ჭეშმარიტი და დიდი მეგობრობის მოწმე გახდა.

მეორე დილით კი ჩვენს სტუდენტებს საცხოვრებელთან ავტობუსები ელოდებოდნენ. ყოველი ლატვიელი ამაყობს რიგით, და როგორ მოითმენდნენ არ დაეთვალიერებინათ ქართველი სტუმრებისათვის „თბილისის და" — ძველი რიგა, იქაური კრიალა ქუჩები, დიდებულად ნაგები სახლები, ლამაზი ხიდები, ძმათა სასაფლაო, იან რაინისის ძეგლი და, ვინ მოთვლის, კიდევ რამდენი საინტერესო რამ ნახეს იმ დღეს ჩვენმა წარგზავნილებმა.

საღამოს კი მათ სიურპრიზი ელოდათ. მიუხედავად იმისა, რომ იმ დღეს კონცერტი არ იყო დაგეგმილი და ყოველი მათგანი ემზადებოდა საინტერესოდ და შინაარსიანად გაეტარებინა პირველი საღამო რიგაში, კონცერტი მაინც შედგა. ან როგორ შეიძლებოდა უარის თქმა, როდესაც ჩვენი მოცეკვავეები და ინდივიდუალური შემსრულებლები რიგის ოფიცერთა სახლმა მეგობრობის საღამოზე მიიწვია.

სულგანაბული უსმენდნენ მაყურებლები მადლიან ქართულ სიმღერებს, ხოლო როდესაც სცენაზე ქართული ცეკვის ცეცხლი დაინთო, ველარ მოითმინეს, ფეხზე წამოდგნენ და ცეკვები უკვე მათი ტაშის ქვეშ მიდიოდა. მაყურებელი ითხოვდა კიდევ და კიდევ გაემეორებინათ ესა თუ ის ქართული ცეკვა. ჩვენმა მოცეკვავეებმა და მომღერლებმა იმდენად მოხიბლეს მაყურებელი, რომ მეორე დღეს, 12 საათზე, იმავე დარბაზში მიიწვიეს მთელი კოლექტივი კონცერტის გასამართავად.

...საღამოს კი ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის დიდ სასახლეში იყო დანიშნული კონცერტი. ტრადიციულად კონცერტი სტუდენტთა სიმფონიურმა ორკესტრმა გახსნა. დარბაზს მოეფინა ზაქარია ფალიაშვილის ოპერა „დაისის" უვერტიურის დამატკბობელი ჰანგები, აბესალომისა და მურმანის დიდებული დუეტი, მოცარტის, ვერდის, ფლოტოვის მუსიკალური ნაწარმოებები. რევაზ ლაღიძის სიმფონიური სურათი „საჭიდაო" კი დამაგვირგვინებელი აკორდი იყო ამ შესანიშნავი კოლექტივის კარგად მოფიქრებული პროგრამისა.

საინტერესოდ იწყებოდა მეორე განყოფილება. ფარდის წინ გამოდიოდნენ კონფერანსიეები — ლევან კავილაძე, თამაზ ქვარიანი და დავით კობახიძე. ვოკალური კვარტეტი ასრულებდა „სიმღერას თბილისზე". ამ სიმღერის ფონზე თამაზ ქვარიანი და დავით კობახიძე კითხულობდნენ მისალმებას ქართულ ენაზე, ლევან კავილაძე კი — ლატვიურ ენაზე.

მთავრდება მისალმება, იხსნება ფარდა:

„...თბილისო, მზის და ვარდების მხარეო,
უშენოდ სიცოცხლეც არ მინდა" —

მღერის ვოკალური კვარტეტი და სიმღერას დარბაზი იტაცებს, მღერის ლატვიელი და ქართველი, რუსი და ესტონელი. შეიძლება თამამად ითქვას, რომ ეს იყო ყველაზე პოპულარული სიმღერა რიგაში.

სიმღერას დარბაისლური „დავლური" ცვლის. მაყურებელი ოვაციებში მოჰყავს ჯემალ მჭედლიშვილის, ედნარ მეგრელიძის, ემზარ გაბელიას, ნელი აზობაძის, ამალია სანაძის, ლალი ნაფეტვარიძისა და სხვათა ოსტატობას. ყარამან ნემსაძის ცერებმა კი მთლად დაიპყრო მაყურებელი. მათ, ალბათ, არც კი გაუგიათ, რომ ყარამანს იმ დღეს 39° ჰქონდა ტემპერატურა, მაგრამ კოლექტივის სიყვარულმა მას ავადმყოფობა გადაავიწყებინა და მაშინაც კი, როდესაც ყვავილების კალათი მიართვეს, ზევით აიტაცა იგი, როგორც მეგობრობის ლამაზი სიმბოლო, და სცენას ცალი ცერით შემოუარა. ძნელია აღწერა, რა ხდებოდა იმ დროს დარბაზში. მასპინძლები სცენაზე ავცვივდნენ და გადაწყვიტეს ეცეკვათ, უფრო სწორად, მიებაძათ ქართული ცეკვებისათვის. ეს იყო ჭეშმარიტად დიდი ზეიმი, დიდი კონცერტი ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით;

ჩვენი სტუდენტები შემდეგ რიგის რადიოქარხნის ახალგაზრდობამ მიიწვია. ისევ ოვაციები, ყვავილთა თაიგულები, ისევ დაუსრულებელი თხოვნა ნომრების გამეორებისა...

ყველაზე ამაღელვებელი იყო შეხვედრა პ. სტუჩკას სახელობის რიგის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტ ახალგაზრდობასთან. დილით სტუმრებმა დაათვალიერეს უნივერსიტეტის შენობა და დაესწრნენ საქტო დარბაზში ჩატარებულ საორღანო მუსიკის კონცერტს. საღამოს კი ჩვენი მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივი უნდა წარმდგარიყო მომთხოვნი რიგელი ახალგაზრდობის წინაშე.

მეგობრობის საღამოს, რომელიც უნივერსიტეტში ჩატარდა, ესწრებოდნენ შორეული ტოგოს, იაპონიის, საფრანგეთის, ინდოეთის, ჩინეთის, განისა და სხვა ქვეყნების წარმომადგენლები; როდესაც დარბაზში გამოაცხადეს საღამოს საქართველოს ახალგაზრდობა ესწრებაო, იქუხა ტაშმა. ყველა მიესალმებოდა მზიური საქართველოს წარმომადგენლებს.

საღამო დაიწყო.

ერთმანეთს ცვლიან ინდონეზიური გულში ჩამწვდომი სიმღერები და ტოგოელთა ცეკვა, ლატვიური სიმღერა და აჭარული „განდაგან"...

ლატვიელმა სტუდენტებმა ჩვენს საპატივცემლოდ იმღერეს ქართული რომანსი — „ერთხელ ვიხილე", შემდეგ კი სცენა და დარბაზი მთლიანად ჩვენმა წარგზავნილებმა „დაიპყრეს". აბა სხვას რას შეიძლება მიაწეროთ ტოგოელის თვალში აკიაფებული სიხარულის ცრემლი, ან ფრანგის უზომო აღტაცება. ეს იყო მთელი მსოფლიო ახალგაზრდობის მეგობრობის ჭეშმარიტი ზეიმი.

ჩვენი უნივერსიტეტის მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივის გამოსვლებმა რიგაში დიდი წარმატებით ჩაიარა. იქაური პრესა ფართოდ აშუქებდა კოლექტივის გამოსვლებს. აი, რას წერდა ლატვიის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და ლატვიის უმაღლესი საბჭოს ორგანო — გაზეთი „ცინია".

„მთის გიჟმაჟ მდინარესავით სწრაფმა და სამხრეთული მზით სავსე ქართულმა ცეკვებმა დაიპყრო მაყურებელი..."

„თავისებურად გონებამახვილი და ცოცხალია ჩვენი მეგობრების იუმორი. კონფერანსიეების კავილაძის, კობახიძისა და ქვარიანის გამოსვლას მაყურებელი ყოველთვის ჯანსაღი სიცილით ხვდებოდა..."

„ცინიამ" მაღალი შეფასება მისცა ჩვენს სტუდენტთა სიმფონიურ ორკესტრსაც.

ლატვიის კომკავშირის ცენტრალურმა კომიტეტმა და კომკავშირის რიგის საქალაქო კომიტეტმა საპატიო სიგელებითა და ფასიანი საჩუქრებით დააჯილდოვეს ჩვენი მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივის ბევრი წევრი.

მაგრამ ყველაზე დიდი ჯილდო იყო ის სიყვარული და სითბო, რომლითაც ლატვიელმა ხალხმა მიიღო საქართველოს წარგზავნილები.

ᲜᲣᲒᲖᲐᲠ ᲥᲐᲕᲗᲐᲠᲐᲫᲔ,
თსუ ალკკ კომიტეტის მდივანი

...ჩვენი თვითშემოქმედებითი კოლექტივის საგასტროლო პროგრამის პირველი განყოფილება მთლიანად სიმფონიური ორკესტრის გამოსვლას ეთმობოდა. მაყურებლები ფეხზე ადგომითა და მქუხარე ტაშით აჯილდოებდნენ სიმფონიური ორკესტრის დირიჟორს, ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწეს — ალექსანდრე ნასიძეს, ორკესტრანტებსა და ინდივიდუალურ შემსრულებლებს.

ზ ე მ ო ს უ რ ა თ ზ ე აღბეჭდილია ჩვენი სიმფონიური ორკესტრის გამოსვლა ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის დიდ სასახლეში: ალ. ნასიძე მისთვის ჩვეული პროფესიული ოსტატობით დირიჟორობს ორკესტრს.

...რიგელები აღაფრთოვანა ვაჟკაცურმა, ტემპერამენტიანმა ქართულმა ცეკვებმა, რომლებსაც ბრწყინვალედ ასრულებდნენ ჩვენი მოცეკვავეები.

შ უ ა ს უ რ ა თ ზ ე თქვენ ხედავთ ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტ იზოლდა ბერაძეს (მარცხნივ) და ქიმიის ფაკულტეტის სტუდენტ ამალია სანაძეს, რომლებიც ცეკვავენ „დავლურს".

...დიდი წარმატებით გამოვიდნენ ჩვენი სტუდენტები პ. სტუჩკას სახელობის ლატვიის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამართულ მეგობრობის საღამოზე, სადაც მათ განსაკუთრებით ისახელეს თავი.

ქ ვ ე მ ო ს უ რ ა თ ზ ე გამოსახულია ლატვიელი და ქართველი სტუდენტები მეგობრობის საღამოს დამთავრების შემდეგ.

ფოტოები **ბ. ᲓᲐᲓᲕᲐᲫᲘᲡᲐ**

პრაქტიკა სკოლაში

პირველი გაკვეთილები

მეოთხეკურსელ ფილოლოგებს ახალი სემესტრი უჩვეულოდ, ორიგინალურად დაგვეწყო. ჩვენი საქმიანი ფუსფუსი ახლა სკოლებში იგრძნობა, სადაც ჩვენ პედაგოგიურ პრაქტიკას გავდივართ. პრაქტიკაზე ჩვენი კურსის სტუდენტები ქალაქის რამდენიმე სკოლაშია განაწილებული. მათგან ერთი ჯგუფი პრაქტიკას ი. ბ. სტალინის სახელობის პირველ საშუალო სკოლაში გავდივართ.

რამდენი რამ გვსმენია ამ სკოლაზე! აქ ხომ ოდესღაც ტატოს, ილიასა და ყაზბეგს უსწავლიათ; ჩვენს ბევრ სახელოვან მამულიშვილს პირველად ამ სკოლაში უგრძვნია ქართული სიტყვის მადლი და სიდიადე. ვინ იცის, რამდენი მაღალი აზრი დაჰბადებიათ ამ სკოლის კედლებში ალექსანდრე ხახანაშვილს, პეტრე მელიქიშვილსა და ივანე ჯავახიშვილს...

რვა თებერვალს მოწიწებით შევაღეთ პირველი საშუალო სკოლის კარები.

ზედმეტია იმის თქმა, რომ ვღელავდით, მაგრამ სკოლაში ისეთი თბილი, ახლობელი ატმოსფერო დაგვხვდა, რომ ყველაფერს მალე შევჩვიეთ. ყოველ ნაბიჯზე ვგრძნობდით პატივისცემას, გულისხმიერებას. პირველ რიგში გავეცანით სკოლას, მის პედაგოგიურ კოლექტივს, მოსწავლეებს, მოვისმინეთ გაკვეთილები. დღის ბოლოს კი ყველანი ერთად ვარჩევდით მოსმენილ გაკვეთილებს. დოცენტების — მ. თალაკვაძის, ა. ჭილაიას, ს. ხუციშვილის და აგრეთვე ლაბორანტ ე. კოშორიძის ხელმძღვანელობით ჩავატარეთ საკმაოდ ნაყოფიერი მოსამზადებელი მუშაობა. ყველა თავის გეგმა-კონსპექტზე, კლასზე და გადასაცემ გაკვეთილზე ფიქრობდა. ამ საქმიან ატმოსფეროში შეუმჩნევლად გაეიდა დრო. ორშაბათს, 15 თებერვალს, პირველი გაკვეთილები უნდა ჩაგვეტარებინა.

ამ დღეს V, VI და VII კლასებს ვესტუმრეთ. რა თქმა უნდა, ვღელავდით. მაგრამ გაკვეთილები კარგად ჩატარდა, თოც. მარიამ თალაკვაძეს სახეზე კმაყოფილების ღიმილი უკრთოდა, რაც საკმაოდ ბევრის მთქმელი იყო.

მეორე დღე გაცილებით უკეთესი გამოდგა. უფრო თამამად, გაბედულად გადავეცით ახალი მასალა: ნაკლი, უთუოდ, მაშინაც გვქონდა. მაგრამ ეს ხომ ჩვენი პირველი ნაბიჯია. გაკვეთილების ჩატარებაში კარგი შეფასება მიიღეს დ. მელიქიშვილმა, გ. კვანტრიშვილმა, ლ. ასლამაზიშვილმა, თ. სხირტლაძემ, ე. ლებანიძემ, ნ. კონტრიძემ და სხვებმა.

გაივლის წლები, ეს დღეები კი ალბათ ყველაზე სასიამოვნო მოგონებად დარჩება ჩვენს მახსოვრობაში.

იზოლდა ჩანტლაძე,
ფილოლოგიის ფაკ. IV კ. სტუდენტი.

სსრკ ისტორიის ქრესტომათია

წიგნის თარო

მოსკოვის სოციალ-ეკონომიური ლიტერატურის გამომცემლობამ გამოცა სსრკ ისტორიის ქრესტომათია აკად. მ. ტიხომიროვის რედაქციით (**Хрестоматия по истории СССР с древнейших времен до конца XV века. Москва, 1960 г.**), რომელიც შეიცავს სსრკ ხალხთა ისტორიის ამსახველ საისტორიო მასალებს უძველესი ხანიდან XV საუკუნის დასასრულამდე. წიგნი მიზნად ისახავს დახმარება გაუწიოს სტუდენტებს, მეცნიერ-მუშაკებს, ისტორიის მასწავლებლებს, პარტიული განათლების ქსელის მოსწავლეებს და, საერთოდ, საბჭოთა მკითხველი საზოგადოების ფართო წრეებს, რომლებიც დაინტერესებული არიან ჩვენი დიადი ქვეყნის წარსულით. ქრესტომათიაში შეტანილია მრავალფეროვანი საისტორიო მასალა.

ისტორიული ხასიათის ოფიციალურ დოკუმენტებთან ერთად ქრესტომათიაში შეტანილია ძველი ისტორიკოსებისა და ავტორების თხზულებანი, ნაწყვეტები ხალხური ეპოსის ძეგლებიდან, ეპიგრაფიკული წყაროები და სხვა. ფართოდ არის წარმოდგენილი ანტიკური ხანის ავტორებისა და უფრო გვიანდელი ევროპელი და არაბი მოგზაურების ცნობები საბჭოთა კავშირის ხალხებისა და მათი მეზობლების შესახებ. ქრესტომათიაში შესულია ნაწყვეტები რუსულ, ქართულ, სომხურ და სხვა ენებზე შესრულებული უძველესი ისტორიული ნაწარმოებებიდან. საერთოდ, უნდა ითქვას, რომ წიგნში საკმაოდ დიდი ადგილი აქვს დათმობილი მოკავშირე რესპუბლიკების ხალხთა ისტორიის ამსახველ მასალებს.

ქრესტომათიაში ფართოდაა წარმოდგენილი ქართული საისტორიო წყაროებიც. აღსანიშნავია, რომ ზოგი მათგანი პირველად ქვეყნდება რუსულ ენაზე. ქრესტომათიაში შეტანილია მეხუთე საუკუნის საქართველოს სოციალ-პოლიტიკური მდგომარეობის ამსახველი ისეთი მნიშვნელოვანი ძეგლი, როგორიცაა „შუშანიკის მარტვილობა", არაბთა ბატონობის პერიოდის ამსახველი „აბო ტფილელის წამება", ადრეფეოდალურ საქართველოში კლასთა ბრძოლისა და საადგილმამულო ურთიერთობის შესახებ უმნიშვნელოვანესი ფაქტიური მასალის შემცველი ძეგლი — „სერაპიონ ზარზმელის ცხოვრება", მეათე საუკუნის საქართველოს პოლიტიკური, სოციალური და კულტურული მდგომარეობის ამსახველი უშესანიშნავესი ძეგლი — „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება" და სხვა.

აღნიშნული ხასიათის ნარატიულ ძეგლებთან ერთად, ქრესტომათიაში დაბეჭდილია ატენის სიონისა და ოშკის ტაძრის ცნობილი წარწერები, რომლებიც შეიცავენ შესანიშნავ ცნობებს XI საუკუნის საქართველოს სოციალ-ეკონომიური ისტორიიდან, აგრეთვე ნაწყვეტი დავით აღმაშენებლის მიერ შიო მღვიმის მონასტრისადმი მიცემული სიგელიდან.

ქრესტომათიაში შეტანილია ფრაგმენტები ძველი ქართული საისტორიო ნაწარმოებებიდანაც, როგორიცაა „მატიანე ქართლისა" (XI ს.), დავითის ისტორიკოსის თხზულება (XII ს.), „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი" (XIII ს.), ჟამთააღმწერლის თხზულება (XIV ს.).

წარმოდგენილი საისტორიო მასალა ქრესტომათიისათვის მოამზადა ჩვენი უნივერსიტეტის საქართველოს ისტორიის კათედრის გამგემ პროფ. შ. მესხიამ. ქრესტომათია რსფსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს მიერ დაშვებულია როგორც სახელმძღვანელო უნივერსიტეტების სტუდენტთათვის.

მატარებელი, თოვლი და საძილე ტომრები

შვიდი საოცრება

განსაკუთრებული თვისება აქვს ბორჯომ-ბაკურიანის მატარებელს, რომელსაც ყველა „კუკუშკას" ეძახის და რომელიც რაღაც საოცრებით ვალე-თბილისის საკმაოდ თანამედროვე ეშელონის 2 000-მდე მგზავრს უკლებლივ იტევს თავის 6 პატარა ვაგონში.

ეს შეიძლება ვაგების განსაკუთრებულ მონდომებას მიეწეროს, რომელთაც თხილამურებისა და ზურგჩანთების გარდა ზურგზე მშობლების მიერ ჩაბარებული გოგონებიც აწევთ ტვირთად, შეიძლება სხვა რამეც, ყოველ შემთხვევაში, ეს ერთი საოცრებაა ბაკურიანისაკენ მიმავალ გზაზე.

მგზავრები ახალგაზრდები არიან: გოგონები, ვაჟები. ერთი ხანშიშესული ქალიც ურევია:

— გამასულელეს, ამიყოლიეს! რა ჯანდაბა მინდოდა, — ხვნეშის, ოხრავს და თავის ტოლ გამცილებელს უშლის გულისნადებს.

გამცილებელს რაღაცაში ეჭვი ეპარება.

— კი მარა, შენმა ქალიშვილმა რამე თუ მოინდომა, დაუშლი თუ?

— არა, მარა, სულ სხვაა, როცა საკუთარი თვალით შეხედავ.

ეს დინჯი საუბარიც საკვირველებაა ამ ახალგაზრდობის გზაზე, თოვლით, ნაძვებით, გუნდებით, სიცილით დაფარულ გზაზე.

ამ გზას ბაკურიანში მიჰყევხარ. შენთან ერთად, შენზე წინ, შენს შემდეგ მოდის ათასობით შენისთანა და ამ პატარა დაბაში ყველასათვის რჩება ადგილი.

— მობრძანდით ჩემთან!

— ბინა პარკში.

— ორი ოთახი.

— ერთი ადგილი.

ყოველ დილა-საღამოს ჩამომდგარ მატარებელს კრუხებივით თავს დატრიალებენ აქაური დიასახლისები.

ესეც ერთ-ერთი საოცრებაა — სად ეტევა ამდენი ხალხი?!

სტუმართმოყვარეობით მარტო დიასახლისები არ გამოირჩევიან.

— მობრძანდით, დაბრძანდით! — ზრდილობიანად და დაჟინებით გეპატიჟებიან ყმაწვილები, ხანშიშესული მამაკაცები; გეხმარებიან ზურგჩანთის წაღებაში, ხელსაც მოგაშველებენ, თუ წაიბორძიკე წუხანდელ მოყინულ თოვლზე.

მარხილში მეფესავით გაიჭიმები, ცხენები მირბიან, მისრიალებ თოვლში, ფანტელები თვალებზე გეფარებიან, თითქოს ერთბაშად არ სურთ ბაკურიანის მთელი სილამაზის ჩვენება და, როცა მარხილიდან გადმოდიხარ და რომანტიკის ტკბილ ლიტინს ისევ გრძნობ, მემარხილის ბუნებრივი ხმა მეცხრე ციდან საკმაოდ მოლიპულ გზაზე ჩამოგიყვანს.

— ხუთი თუმანი მეყოფა!

კიდევ კარგი, აქ ფასების მაშტაბს ძველი ფულით ანგარიშობენ.

ეს უკვე საკვირველება არ არის. ეს აქაური „ტაქსების" „ტაქსაა" და, როგორც შემდეგ ბიჭებმა მონათლეს, ბაკურიანის მთელი „ცხენტექა" დამსვენებელთა ამგვარ მომსახურებაზე იყო გადასული.

საოცრებათა რიცხვი შვიდამდე რომ შეავსოს, ყველას შეუძლია, ვინც ერთხელ მაინც ყოფილა ბაკურიანში და თვალი და ყური ახსია.

ამიტომ აღარ გავაგრძელებთ, მაგრამ ნუ იფიქრებთ, რომ ამგვარ დაბოლოებასაც საოცრების პრეტენზია ჰქონდეს.

ჩვენი მასპინძლები

დეიდა სალომე ჩვენი დიასახლისია. ჩვენ უნივერსიტეტიდან ვართ — 34 კაცი. გვიკავია სამი ოთახი და გვძინავს საძილე ტომრებში. დეიდა სალომეს ამდენი სტუმარი ერთად არასდროს ჰყოლია. უხარია და არ იცის, რით გვასიამოვნოს. არც ჩვენს გვიან ადგომაზე ან გვიან დაწოლაზე ამბობს რამეს.

ჩვენ სახლში იშვიათად ვართ, მთელი დღე თხილამურებზე ვდგევართ. თოვლი ბევრია და მზე გვწვავს.

ბიჭები წელზევით შიშვლდებიან, და მზეს ეფიცხებიან. საღამოობით ყინვა 22 გრადუსს აღწევს.

ყინვა შეგვყრის ოთახებში და აგიზგიზებულ ღუმელთან გვიანობამდე ვუსმენთ მასწავლებლების—ირაკლი ბაქრაძისა და ალექსანდრე კალანდაძის მონათხრობ საოცარ ამბებს — მთაში, ბარში, ზღვაში მომხდარ ამბებს.

გარეთ ზღვა არ არის. გარეთ წყლის ონკანებიც კი იყინება.

მაგრამ ერთი ჩვენი ქალიშვილი მაინც ახერხებს გვიან ღამით წელამდე წყალში ჩავარდნილი, აკანკალებული, მოსვლას... ახალგაზრდობა რას არ იზამს...

დეიდა სალომეს შეშა შემოაქვს, დილისათვის გვიმზადებს.

დეიდა სალომე ჩვენი მასპინძელია.

ჩვენი მასპინძელია ბაკურიანის ტურბაზაც. მაგრამ მისი თანამშრომლების მთელი სტუმართმოყვარეობა ერთი ქართული ანდაზის ცონდით ამოიწურება: „აზნაური ჭადს არა ჭამს, თუ მოშივდა"... ჭირი არ იყო, მაგრამ კინაღამ ჭირი შეგვყარა მათმა საჭმელებმა.

შემდეგ ჩვენი ხელმძღვანელების ენერგიული პროტესტის შედეგად თითქოს გამოსწორდა მდგომარეობა, მაგრამ ჩვენ, ომარ ერქომაიშვილის მომმარაგებლური ნიჭით მოხიბლულებმა, ტურბაზის სასადილოდან სწორედ მაშინ ამოვიკვეთეთ ფეხი და არც გვინანია.

ტურბაზა ერთი უფერული ლაქა იყო ბაკურიანის ქათქათა თოვლზე და მისთვის მაინცდამაინც არ გვეცალა.

კეისარს კეისრისა!

ბაკურიანში წამდაუწუმ რაზე უნდა ილაპარაკო, თუ არა თხილამურებზე. იქ იმდენი თხილამურები იქნებოდა ალბათ, რამდენიც ნაძვი და ფიჭვი ფერდობზე. ჰოდა, ირგვლივ „თხილამური.. თხილამური... თხილამური!"..

მეტად გრძლად თუ ეჩვენებოდათ ეს სიტყვა და მეტად ძნელად წარმოსათქმელად... და „თხილამურს" სძალავდა — „ლიჟა". ჩვენ წამოვაყენეთ დევიზი: „ძირს ლიჟები... გაუმარჯოს თხილამურებს!" ართიერთი გამოვიდა; მაშინ ჩვენ კომპრომისზე წავედით: თხილამურს ვუწოდეთ ლიჟამური. მართლაც, ეს ბედნიერი შერწყმაა ორივე სიტყვის მომხრეთა იდეებისა.

ჯუმბერ თითმერიამ იმდენჯერ იმტვრია კისერი და ხერხემალი ყოველ მოსახვევში, იმდენი უქახეს ფრთხილად, ფრთხილადო, რომ თხილამურებს ფრთხილამურები ეწოდა.

მაშ, ასე, არის:

ლიჟამური!

ფრთხილამური!

თქვენ, მომავალო ბაკურიანელებო და ლექსიკონთა შემდგენელნო, ნუ დაუკარგავთ ღვაწლს შემქმნელებს ამისას.

ჩვენ

იყო სწრაფდაშვება თხილამურებით და ეთერი ხოსიტაშვილის სწრაფჩაჯდომა საშიშ მოსახვევებში. ფერანდო მაისაძეს თხილამურებიდან ვერ ჩამოიყვანდით, ავთანდილ ცამსახურდიას კი თხილამურებზე შემდგარს ვერ დაინახავდით, ალექსანდრე კალანდაძე და მას მიმხრობილი ერთეულები თითქმის ყოველდღე ეშვებოდნენ წალვერში, „ფრანცუზა", რომლის ნამდვილი სახელის გაგება არავის უცდია, წყვილი ულუფების ჭამით გასუქდა და გოგი ჭიჭინაძე ყველაზე მეტად გაშავდა, მიუხედავად იმისა, რომ ორი დღე-ღამე გადაბმულად ეძინა.

და ყველა ერთად ვიყინებოდით კოხტაგორის ჩრდილოეთ ფერდობზე, უნივერსიტეტის მოთხილამურეთა მაყურებელი.

გული დაგვწყვიტეს მათ. მაგრამ რა გაემტყუნებათ. წელიწადში მხოლოდ ერთი კვირის ვარჯიშით რასაც მიაღწიეს, ისიც წარმატებაა.

სპორტის ზამთრის სახეობებში წვრთნის საკითხი უნივერსიტეტის გუნდისათვის ყოველთვის პრობლემა იყო. ეს პრობლემა არც ახლაა მოხსნილი.

სტუდენტთა რესპუბლიკური პირველობის ზოგიერთი მონაწილე გუნდის შემხედვარე, ჩვენც გადავწყვიტეთ ძალა გვეცადა თოვლიან გზაზე.

ირაკლი ბაქრაძის მეთაურობით ჩავატარეთ გადარბენა ბაკურიანიდან ტბამდე და უკან. ამ ასპარეზობის გმირად ერთხმად იქნა აღიარებული გუძა აფაქიძე, რომელმაც შეუსვენებლივ ორჯერ გაიარა ტრასა:

გუძას, როგორც გამოცდილ მოთხილამურეს, ერთი ახალბედა ქალიშვილი ჩააბარეს. გუძას შუაგზამდე ეყო მოთმინება: — აქ მიმიცადეო, — უთხრა და შუა ტყეში მიატოვა. როცა მობრუნდა, იმ ადგილზე არავინ დახვდა და აღელვებულს მეორედ მოუხდა მთელი წრის გაკეთება...

ბაკურიანი თანდათან დაცარიელდა ხალხისგანაც, თოვლისგანაც. ჩვენც ავიბარგეთ და, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ იმას, რომ ვაგონში ერთ-ერთ ჩვენგანს თაროდან ჩამოვარდნილი თხილამურები დაეცა თავზე, სხვამხრივ ჩვეულებრივად ჩამოვედით თბილისში.

უნივერსიტეტში აუცილებლად გვიცნობთ.

ჩვენ ყველანი გამხიარულებული ვართ.

კიკილო ჯირკვაძე,
თ. ბაკურაძე
ნახატები **რევაზ ბაბრიაძისა**

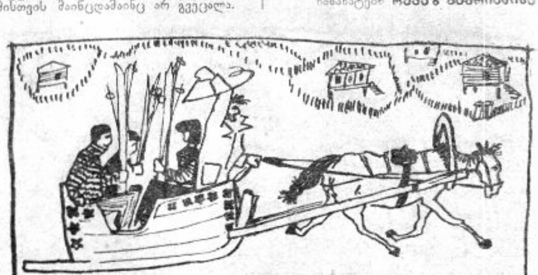

ახალი წიგნები

ჩვენი უნივერსიტეტის გამომცემლობამ გამოცა ახალი წიგნები:

1. ივანე ჯავახიშვილი — „ქართველი ერის ისტორია", ტ. I. წიგნის რედაქტორია სიმონ ყაუხჩიშვილი. ეს გამოცემა რედაქტორის მიერ შევსებულია ავტორის არქივში დაცული მასალებით. შეიცავს 504 გვ. და ღირს 3 მან.

2. პროკლე კეკელიძე — აკაკი წერეთლის ისტორიული პოემები „თორნიკე ერისთავი" და „ნათელა". წიგნი, რომლის რედაქტორები არიან ს. ყაუხჩიშვილი და ივ. იმნაიშვილი შეიცავს 512 გვ. და ღირს 3 მან და 62 კაპ.

რედაქტორი **ირ. ვეშაპიძე**

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—88—84

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 1. ტირაჟი 2 000, უე 02343